

Hollanda Yeme Davran??? Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hollanda Yeme Davran??? Anketi*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23055>

Özet

Hollanda Yeme Davran??? Anketi (DEBQ), yeme davran???n?n üç temel boyutunu ölçmek üzere geli?tirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, **Duygusal Yeme**, **K?s?tlay?c? Yeme** ve **D??sal Yeme** e?ilimlerini de?erlendirir. Türkiye'deki geçerlik ve güvenirlik çal??ması, 2009 y?l?nda Nuray Bozan tarafından Türk üniversite ö?rencileri örnekleminde gerçekleştirilmiştir. Bu çal??ma, ölçeğin orijinal 3 alt ölçekli ve 33 maddelik yap?s?n?n Türk kültüründe de korundu?unu göstermiştir. Elde edilen yüksek iç tutarlılık katsayıları (Cronbach alfa 0.94) ölçeğin Türk popülasyonunda kullan?ma uygunlu?unu desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Hollanda Yeme Davran??? Anketi, DEBQ, **Yeme Bozuklukları**, Ölçüt ba??ntılı geçerlik, Üniversite Ö?rencileri, Cronbach alpha, Duygusal Yeme, K?s?tlay?c? Yeme.

Yazarlar

Nuray Bozan (Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çal??ması).

Amaç

Bu çal??manın temel amacı, Hollanda Yeme Davran??? Anketinin (DEBQ) psikometrik özelliklerini Türk üniversite ö?rencilerinden oluşan bir örneklem üzerinde s?namak ve ölçeğin Türkçe formunun geçerliliğini ve güvenirliğini sa?lamaktır. Ölçek, bireylerin yeme davran???larınd? etkileyen üç farklı mekanizmayı (duygusal, k?s?tlay?c? ve d??sal etkenler) güvenilir bir şekilde ölçmeyi amaçlamaktadır.

Yap?

Hollanda Yeme Davran??? Anketi, yeme davran???nd? etkileyen üç temel psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapılar, bireylerin yeme e?ilimlerini ve yeme bozukluklarına yatkınlıkları anlamada kritik öneme sahiptir:

Duygusal Yeme: Bireyin stres, kaygı, üzüntü gibi olumsuz duygulara tepki olarak yeme e?ilimi göstermesi.

K?s?tlay?c? Yeme: Bireyin kilo kontrolü veya diyet amacıyla yeme miktarınd? bilinçli olarak k?s?tlama çabası.

D??sal Yeme: Bireyin içsel açlık sinyallerinden ziyade, yiyeceklerin görünümü, kokusu veya çevresel ipuçları gibi d??sal uyaranlara tepki olarak yeme e?ilimi göstermesi.

Ölçek, bu üç alt boyut aracılığıyla yeme davran???nın karmaşık doğasını kapsamlı bir şekilde

de?erlendirir, böylece klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda yeme bozukluklar?n?n anla??lmas?na katkıda bulunur.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekleştirilen analizler, orijinal ölçek yap?s?n?n korundu?unu do?rulam???tır. Madde seçimi sürecinde, verilere Temel Bile?enler Faktör Analizi ve Varimaks dönü?türmesi uygulanm???tır. Faktör yükü 0.40 ve üzerinde olan maddeler ölçekte tutulmuştur. Bu analizler sonucunda ölçe?in, orijinalindeki gibi 3 alt ölçekten ve toplam 33 maddeden olu?tu?u tespit edilmiştir.

Alt ölçeklerin faktör yükleri 0.52 ile 0.90 arasında güçlü bir da???ım göstermiştir. **Ölçüt ba???ntılı? geçerlik** için, DEBQ ile yayg?n olarak kullan?lan EAT-40 (Yeme Tutum Testi-40) arasındaki ilişkiye bak?lm???tır. Bu ilişkiyi belirlemek amac?yla Pearson Çarp?m Momentler analizi yap?lm???tır. Korelasyon katsayılar? tüm kat?lımcılar için 0.32 olarak bulunmu?; kadınlar için 0.30 ve erkekler için 0.10 olarak rapor edilmiştir.

Güvenirlik

Hollanda Yeme Davran??? Anketinin iç tutarlılık güvenilirli?i yüksek bulunmuştur. Tüm ölçe?in iç tutarlılık katsay?s? (genel Cronbach alpha de?eri) **0.94** olarak hesaplanm???tır. Alt ölçekler baz?nda incelendi?inde, Cronbach alpha de?erleri 0.90 (D???sal Yeme) ile 0.97 (Duygusal Yeme) arasında de?i?mektedir, bu da her bir alt boyutun mükemmel düzeyde tutarlılı?a sahip oldu?unu göstermektedir.

Test-tekrar test güvenilirli?i, 4 hafta arayla 100 ki?ilik bir gruba tekrar uygulama yap?larak s?nanm???tır. Bu analizde, "Duygusal Yeme" alt ölçe?i haricindeki tüm alt ölçeklerin güvenilirlik katsayılar? yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. "Duygusal Yeme" alt ölçe?inin test-tekrar test katsay?s? 0.30 iken, "K???tlayıcı Yeme" için bu katsayı 0.93, "D???sal Yeme" için ise 0.91 olarak belirlenmiştir. Tüm ölçe?in genel test-tekrar test güvenilirlik katsay?s? **0.72**'dir.

Faktör Analizi

Ölçek maddelerinin yap?s?sal uygunlu?unu belirlemek amac?yla Temel Bile?enler Faktör Analizi (TBFA) kullan?lm???tır. Analiz öncesinde, maddelerin faktör yap?s?na uygunlu?unu optimize etmek için Varimaks dönü?türmesi uygulanm???tır. Analiz sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?na sadık kalarak 33 madde ve 3 alt faktörden olu?tu?unu do?rulam???tır. Belirlenen alt ölçeklerin faktör yükleri 0.52 ile 0.90 arasında de?i?erek, maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir şekilde temsil etti?ini göstermiştir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Uyarlama ve Geçerlik/Güvenirlik Çal??mas?)

Format: 33 madde, 3 alt boyutlu anket.

Language Available: Türkçe (Orijinal: Hollandaca/?ngilizce)

Population Group: Klinik Olmayan Popölasyon

Age Group: Genç Yeti?kinler (Üniversite Ö?rencileri)

Population Details: Türk Üniversite Ö?rencileri

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lmaktad?r (1= hiçbir zaman - 5= çok s?k).

Anahtar Kelimeler

Duygusal Yeme, K?s?tlay?c? Yeme, D??sal Yeme, Psikometrik Özellikler, **Faktör Yüğü**, Test-Tekrar Test, Pearson Korelasyonu.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Ba?kent Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Yüksek Lisans Tezi Ba?lam?nda)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Hollanda Yeme Davran??? Anketinin Türkçe uyarlamas? ve psikometrik s?nanmas? 2009 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izin gereksinimleri için sorumlu yazar Nuray Bozan ve ilgili tez kayna?? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Bozan, N. (2009). *Hollanda Yeme Davran??? Anketinin Türk üniversite ö?rencilerinde geçerlik ve güvenilirli?inin s?nanmas?*. (Yüksek lisans tezi). Ba?kent Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez kayna??na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Hollanda Yeme Davran??? Anketinin Maddeleri

Hollanda Yeme Davran??? Anketi (DEBQ), 33 maddeden ve a?a??daki üç alt boyuttan olu?maktadır.

Duygusal Yeme

K?s?tlay?c? Yeme

D??sal Yeme

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

[hollanda-yeme-davranisi-anketi-toad.pdf](#)